

Catharina Beersmans

Theaterdiva van de Lage Landen

1844 - 1899

Geef toe, een Turnhouts meisje met een straatnaam in Antwerpen en in Rotterdam ... niet evident. En toch! Haar naam is Beersmans. Catharina Beersmans. Nooit van gehoord? Zo goed als vergeten in eigen stad maar ongetwijfeld de beroemdste Vlaamse actrice van de negentiende eeuw.

Fotobron: AMVC - Letterenhuis Antwerpen

Na het overlijden van haar vader, drukker Beersmans, verdient Catharina wat bij met kantklossen en borduren. Een wat saai leventje en 't sop is de kool niet waard.

Catharina als een indrukwekkende Medea in Antwerpen.

Tot ze een keer met vrienden mee mag naar de schouwburg: 's Avonds in de mane, een blijspel. Lyrisch enthousiast is ze. Sterker, nog voor het doek weer wordt neergelaten, weet ze wat ze wil: ook acteren! Ga dan toch naar de toneelschool, suggereert een rijke nonkel haar. En dan is het hek helemaal van de dam: ze wil en ze zal. En ze gaat.

Haar eerste optreden bij Felix Vande Sande in *Het Vlaemsch Kunstverbond* in Brussel is geen succes. Maar Catharina houdt vol. En met een rol in *Raad eener moeder bij de Veldbloem* oogst ze voor 't eerst ongehoord applaus! In een klap wordt Catharina-uit-Turnhout bekend.

Zó bekend dat Lemaire, de directeur van het *Nationaal Tooneel*, haar opmerkt. Een natuur-talent, denkt hij, ik haal ze naar Antwerpen. Ze wordt er opgeleid door de befaamde Victor Driessens. Twaalf jaar lang schittert ze er.

Tot Rotterdam wenkt. *De Nederlandse Schouwburg* valt voor haar sprekend gelaat, haar sonore altstem en haar treffende dictie. Wat een actrice, wat een vrouw! Nederland

gaat plat. De pers schrijft haar de sterren in. Een der grootste uitingen van kunst, die ooit op het toneel zijn te zien gegeven, aldus Elsevier.

Haar reputatie blijft groeien. Als 'tussendoortje' speelt ze in Londen de hoofdrol in *Anne-Mie*, van Faassen. In het Nederlands. En ook daar in de pers alleen superlatieven: *She was beautiful, she was magnificent*.

Een steractrice als Catharina verdiende goed haar brood. In Rotterdam jaarlijks een stevige 8.500 gulden. Een geschoolde arbeider moest tevreden zijn met een mooie 500 gulden.

Voor haar zilveren toneeljubileum trakteert ze het Vlaamse publiek op twee glansrollen: *Jane Shore* in Brussel en *Medea* van Legouvé in Antwerpen.

Amper 55 overlijdt ze in Rotterdam. Haar lichaam wordt – in een gewone goederen-wagen – naar Vlaanderen gebracht. In Antwerpen Centraal blijft de trein even staan. Burgemeester Van Rijswijk, een krop in de keel, spreekt er de lijkrede uit. Dan wordt Beersmans' lichaam eerst in Eever begraven, maar later overgebracht naar het Schoonselhof in Antwerpen.

Catharina wordt vergeleken met Sarah Bernhardt, Adelaïde Ristori en Elisabeth Rachel, de absolute monstres sacrés van de negentiende eeuw.